

СЕКЦІЯ 3. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК В ГЛОБАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ

Добровольська О.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та банківської справи
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

КРЕДИТНА КООПЕРАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСТУПУ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ДО ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

Однією з найважливіших невирішених проблем аграрного виробництва в Україні залишається нестача або повна відсутність власних фінансових ресурсів у сільгосптоваровиробників. Світовий досвід кооперативного руху показує, що вирішенням цього питання в ситуації, що склалася, повинен стати розвиток сільських кредитних споживчих кооперативів. Виходячи з цього метою цієї роботи є виявлення заходів по вдосконаленню доступності сільського населення до фінансових ресурсів через кредитну кооперацію.

Сільська кооперація є масовим, демократичним, соціальним рухом, покликаним сприяти підвищенню рівня життя сільського населення, забезпеченню продовольчої безпеки країни і стійкому розвитку сільських територій. Значущість сільської кооперації істотно зростає в умовах глобалізації і особливо – приєднання України до Світової організації торгівлі (далі – СОТ).

У системі сільськогосподарської споживчої кооперації особливе місце займають сільськогосподарські кредитні споживчі кооперативи (далі – СКСК), основним видом діяльності яких є акумуляція грошових коштів фізичних і юридичних осіб і надання членам цих кооперативів позик, доступних для них за ціною і іншими умовами. Законодавство України відносить кредитні кооперативи до сільськогосподарських обслуговуючих споживчих кооперативів, але при цьому не передбачає спеціальні норми, що регулюють особливості їх створення і діяльності.

Тому цей вид кооперативів розглядається, як правило, окремо від інших видів сільськогосподарських споживчих кооперативів. Кредитні кооперативи є такими, що найдинамічніше розвиваються.

Сьогодні стає ясно, що нові обставини і, передусім, приєднання до СОТ, вимагають нових підходів як з боку держави, так і самого кооперативного співтовариства [1, с. 7]. Треба відмітити, що перші кроки переходу на новий етап розвитку сільської кооперації вже здійснені.

За умовами СОТ міри державної підтримки по розвитку сільської споживчої кооперації відносяться до «зеленого кошику», оскільки не чинять прямої небезпечної дії на торгівлю. У зв'язку з цим нерегламентовані по об'ємах, але при цьому необхідні для стійкого розвитку сільських територій міри

державної підтримки кооперації на селі можуть істотно перетворити структуру виробництва сільськогосподарської продукції на користь суб'єктів малого підприємництва, підвищити доходи сільського населення і сприяти розвитку сільських територій.

Метою державної фінансово-економічної підтримки в області кооперації на селі повинне стати створення умов для якісного розвитку загально національної системи сільської кооперації, забезпечення і розширення доступності фінансово-кредитних і матеріально-технічних ресурсів, гарантії збуту і попиту на вироблену продукцію, стимулювання економічної активності сільського населення, що сприяє зростанню зайнятості і збільшенню його доходів [2, с. 5].

Взаємодію банків і страхових організацій з сільськогосподарськими кредитними споживчими кооперативами передбачається реалізувати наступними шляхами:

- участь банків або інших інвесторів в діяльності сільськогосподарських споживчих кредитних кооперативів в статусі асоційованих членів;

- кредитування сільськогосподарських кредитних і споживчих кооперативів як на розвиток інфраструктури їх діяльності, так і на поповнення фондів фінансової взаємодопомоги;

- рефінансування позикового портфеля сільськогосподарських кредитних споживчих кооперативів (видача банком кредитів, забезпечених запорукою прав вимоги за договорами позик з пайовиками);

- використання поручительства акредитованих у банку кредитних кооперативів другого рівня як забезпечення по кредитах, що надаються їх членам кооперативам першого рівня;

- участь страхових організацій у формуванні фондів фінансової взаємодопомоги після уточнення нормативної бази в частині напрямів розміщення власних засобів і засобів страхових резервів [3, с. 126].

Подальший ефективний розвиток сільськогосподарських споживчих кредитних кооперативів пов'язаний із загальним фінансовим благополуччям сільськогосподарських товаровиробників, за наявністю у них заставної бази, їх кредитоспроможністю, з державною підтримкою в зміцненні фондів фінансової взаємодопомоги, а також дотриманням принципів демократичного управління, які припускають, що видача позик членам кооперативу здійснюється на основі рішення членів кооперативу, на їх особистій довірі до позичальника.

Література:

1. Збарський В. К. Малі підприємства : погляд на проблему / [В. К. Збарський, О. М. Варченко, М. П. Канінський, Я. С. Янишин] // Економіка та управління АПК : зб. наук. праць. – Біла Церква, 2010. – Вип. 2 (71). – С. 5-11.

2. Молдаван Л. Українського села не буде, якщо не буде сільської кооперації [Електронний ресурс] / Л. Молдаван. – Режим доступу : <http://www.zerno.org.ua>.

3. Чаянов А. В. Основные идеи и формы организации сельскохозяйственной кооперации / А. В. Чаянов. – М. : Наука, 1991. – 456 с.